

УДК: 347.728.1

Л.В. Гуцаленко

Вінницький національний аграрний університет

ОБЛІКОВА СИСТЕМА МОНІТОРИНГУ КОНТРОЛЬОВАНИХ ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКУ

В умовах економічної кризи певну увагу необхідно приділити оперативному контролінгу прибутків, оскільки від оперативності прийнятих рішень можуть залежати ключові позиції щодо формування прибутку в майбутньому.

Питанню облікової системи присвячено праці вчених-економістів, зокрема, М.Я. Дем'яненка, Н.М. Малюги, Л.В. Нападівської, Н.Л. Правдюк, М.С. Пушкаря, П.Т. Саблука та ін. Значна кількість досліджень проведена вченими щодо розвитку в Україні контролінгу. Однак майже відсутні дослідження щодо поєднання ролі та функцій контролінгу в обліковій системі з метою якісного інформаційного забезпечення щодо результатів діяльності підприємств.

Основним об'єктом контролінгу є прибуток підприємства, тому вважаємо за доцільне зупинитись на «контролінгу прибутку» [2, с. 254]. Система моніторингу є основою контролінгу прибутку, оскільки має забезпечувати постійне спостереження за показниками формування та використання прибутку, визначати відхилення фактичних результатів від передбачуваних та оперативно виявляти причини виникнення відхилень.

І.О. Бланк пропонує наступний зміст та послідовність основних етапів побудови системи моніторингу показників прибутку, що контролюються [1, с.127].

Побудова системи інформаційних звітних показників за кожним видом контролінгу прибутку ґрунтується на даних фінансового та управлінського обліку, включає первинне спостереження за аналітичними даними, які є основою для формування абсолютних та відносних показників, що беруть участь у формуванні та використанні прибутку.

На етапі *розробки системи аналітичних показників, що відображують фактичні результати досягнення передбачених кількісних стандартів контролю* формується система

контрольованих показників прибутку, які мають відповідати нормативним даних та підтверджувати ефективність господарювання підприємства.

Визначення структури і показників форм контрольних звітів виконавців передбачає формування носіїв контрольної інформації, тобто визначає форму звітності структурних підрозділів, яка відображатиме: фактичний розмір фінансового результату; розмір відхилень від запланованого показника; розмір коливань залежно від впливу окремих чинників; причини відхилень по показнику в цілому та за його складовими; винних осіб в негативному результаті.

Визначення контрольних періодів за кожним видом контролінгу прибутку і кожній групі контрольованих показників передбачає періоди визначення фінансових результатів за бюджетами.

Визначення розмірів відхилень фактичних результатів контрольованих показників від установлених стандартів здійснюється як в абсолютних так і відносних показниках.

Виявлення основних причин відхилень фактичних результатів контрольованих показників від встановлених стандартів здійснюється в цілому по підприємству та з центрами прибутку. На цьому етапі виявляють причини, які стали наслідком критичного відхилення показників від нормативних за передбаченими бюджетами підрозділів. У процесі здійснення такого аналізу в цілому по підприємству використовують відповідні розділи контрольних звітів виконавців.

Вище викладене дає змогу дійти висновку, що реалізація прогностичної функції обліку в аграрному секторі та адаптація її до умов ринкового середовища можлива через систему контрольованих показників прибутку, спрямованих на майбутню прибуткову діяльність суб'єктів господарювання.

Список літератури.

1. Бланк И. А. Управление прибылью / И. А. Бланк. – 2-е изд., расш. и доп. – К.: Ника-Центр, Эльга, 2002. – 752 с.
2. Гуцаленко Л.В. Адаптивна система обліку і контролю результатів діяльності сільськогосподарських підприємств: монографія / Гуцаленко Л.В.- К.: ННЦ ІАЕ, 2010.- 372 с.